

PARGAS STAD

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2022 Till stadsfullmäktige i Pargas stad

1. REVISIONSNÄMNDEN 2021-2025

Av stadsfullmäktige för mandatperioden 2021-2025 vald revisionsnämnd har följande sammansättning:

Ordinarie

Ersättare

Hanna Järvinen (ordförande, Saml.)	Tuire Eastwood (KD)
Jan Eriksson, (vice ordförande, SFP) Tomas Björkroth fram till 24.4.2023	Anders Kjellman (SPF)
Andreas Andersson (SFP)	Olof Elenius (SFP)
Tom Koppe (SFP)	Roy Färm (SFP)
Soili Svanström (SFP)	Sanna Nymalm (SFP)
Mona Rönnholm (SFP)	Eva Johansson (SFP)
Widar Nyberg (SDP)	Roger henriksson (SDP)
Hannu Svegin (Gröna)	Taina Nyström (Gröna)
Anna-Mari Manninen (Sannf.)	Petri Julin (Sannf.)

I kommunallagens 121 § stadgas följande gällande revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga”.

För utförandet av uppdraget har revisionsnämnden tagit del av bl.a. följande handlingar:

- förvaltningsorganens protokoll
- budgeten och ekonomiplanen för åren 2022-2024
- budgeten och ekonomiplanen för åren 2023-2025
- av stadsstyrelsen undertecknat bokslut för år 2022 samt
- revisionens rapporter

Revisionsnämnden har hållit 8 möten gällande utvärderingen av verksamhetsåret 2022, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden enligt separat fastställt arbetsprogram. BDO Auditor Ab har skött den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor. Andreas Holmgård har även fungerat som sekreterare för revisionsnämnden.

Revisionsnämnden har under året hört tjänsteinnehavarna inom miljö och teknik samt IT-chefen och förvaltningschefen gällande IT-säkerhet. Därtill har revisionsnämnden tagit del av BDOs revisionsrapport gällande Axos hyresavtal och BDOs kartläggning av interna kontrollerna i staden.

2. ALLMÄNT OM MÅLSÄTTNINGARNA OCH DERAS FÖRVERKLIGANDE

2.1. Målsättningarna

Stadsfullmäktige har i budgeten för år 2022 fastställt bindande verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar för stadens verksamhetsorgan. Över målsättningarnas utfall har redogjorts i bokslutet för år 2022. Revisionsnämndens analys av hur målsättningarna uppnåtts framgår ur denna utvärderingsberättelse.

Revisionsnämnden konstaterar att mycket har åstadkommit under året 2022. Revisionsnämnden tackar stadens tjänsteinnehavare och förtroendevalda för ett gott arbete. Axplock ur vad som gjorts:

- Flyktingar från Ukraina mottogs och omhändertogs
- Eftervård av coronapandemin
- Byggs nytt skolcentrum
- Gjordes ny strategi och förvaltningsstadga
- Förberedelser inför sote-reform, överföring av personal och fastigheter till välfärdsområdet
- Togs i bruk nytt ekonomisystem
- Bereddes ny plan för småbarnspedagogiken
- Bereddes nytt klimat och miljöprogram
- Uppgjordes ny upphandlingsstrategi
- Bereddes ny skogsvårdsplan

2.2. Bindningsnivå, strategiska mål samt uppställandet och uppföljningen av målsättningar i stadens budget

Budgetens bindningsnivå är genomgående definierad som netto. Stadens ekonomiska utfall för år 2022 som uppvisar ett överskott om ca 1,2 miljoner euro mot ett ursprungligen budgeterat överskott om 391 459 euro och ett underskott om 1,6 miljoner euro i den förändrade budgeten. Ett gynnsamt skatteutfall förklarar skillnaden mellan utfallet och ursprunglig budget.

3. UPPNÅENDET AV DE ÖVERGRIPANDE EKONOMISKA OCH VERKSAMHETSMÄSSIGA MÅLSÄTTNINGARNA

3.1. Allmänt

Pargas stad uppvisar ett överskott om ca 1,2 miljoner euro i bokslutet för år 2022. Överskottet innebär att staden har ett ackumulerat överskott om ca 11 miljoner euro i bokslutet.

Verksamhetens kostnader har stigit kraftigt och framför allt inom social och hälsovårdsnämnden har budgeten överskridits men också inom bildningen. Kostnaderna i staden har i jämförelse med 2021 stigit med ca 5,8 %.

Stadens skuldsättning i slutet av 2022 var 41,5 milj. € mot 40,7 milj. € föregående år. Detta motsvarar en skuldsättning om 2769 € per capita. Landets medeltal år 2022 uppgick till 3 466 € per capita. Stadens skuldsättning är budgeterad att öka med ca 6 miljoner € under planperioden 2023-2025.

Många verksamheter har uppgjort mätbara målsättningar i enlighet med revisionsnämndens önskemål. Revisionsnämnden vill framför allt lyfta fram tekniska enhetens målsättningar vilka kan användas som exempel för övriga verksamheter.

Allmänt om koncernens ekonomiska utfall och måluppfyllelse

Pargas stads koncerns resultatutfall år 2022 uppgick till 186 000 euro. På koncernnivå uppvisar balansen 2022 ett ackumulerat överskott om 14,2 milj. €.

Koncernens låneupptagning uppgår till 55 milj. € mot 47,6 milj. € föregående år. Per capita är koncernens upplåning i bokslutet 2022 3 673 €.

Det kan konstateras att stadens och koncernens bokslutsutfall 2022 fyller de i kommunallagen uppställda kriterierna för en ekonomi i balans.

Balansering av ekonomin enligt kommunallagen framöver

Gällande balanseringen av ekonomin lyfter revisionsnämnden fram att framöver kommer delvis nya kriterier att tillämpas för utvärderingsförfarandet. De nya kriterierna tas i bruk år 2022 och beräknas då på bokslutsuppgifter för året 2020. De nya kriterierna ersätter de fyra punkterna nämnda föregående stycke.

De nya kriterierna i Kommunallagens § 118 är:

- 1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent,
- 2) kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner,
- 3) beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent,
- 4) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

För Pargas stads del ser dessa nyckeltal ut som följande i boksluten för åren 2021 och 2022:

Nyckeltal	2021	2022	Landet (2021)
1) Årsbidrag i % av avskrivningarna, konc	143,3 %	103,7%	140 %
2) Inkomstskattesats	20 %	20,0 %	20,02 %
3) Lånestock inkl. hyresansvar €/inv, konc	3 505€	3 983 €	9 065 €
4) Låneskötselbidrag, konc	2,31	1,58	1,3

Ur sammanställningen kan konstateras att inga av nyckeltalen för att klassas som kriskommun uppfylls i bokslutet för år 2022.

3.2. Budgetens förverkligande

Revisionsnämnden konstaterar att budgetförverkligandet som helhet följer den av fullmäktige fastslagna budgeten och att budgetdisciplinen allmänt taget varit tillfredsställande. Budgetförverkligandet analyseras noggrannare nedan.

Resultaträkningens förverkligande

2.5. Resultaträkning

	Budget 2022	Ändrad budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	7 954 656	7 864 206	8 452 745	588 539
Avgiftsintäkter	7 038 256	6 434 947	6 121 946	-313 002
Understöd och bidrag	1 736 830	2 281 776	3 152 856	871 080
Övriga verksamhetsintäkter	17 570 816	17 500 971	17 877 471	376 500
	34 300 558	34 081 900	35 605 018	1 523 118
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-43 540 364	-43 649 530	-44 068 654	-419 124
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	-8 926 632	-8 945 464	-8 952 023	-6 559
Övriga lönebikostnader	-1 703 641	-1 707 929	-1 658 796	49 133
Köp av tjänster	-56 568 003	-58 569 000	-59 948 993	-1 379 993
Material, förnödenheter och varor	-6 422 799	-6 760 259	-7 181 526	-421 267
Bidrag	-3 115 955	-3 149 341	-3 342 883	-193 542
Övriga verksamhetskostnader	-16 184 565	-16 262 778	-16 511 657	-248 879
	-136 461 959	-139 044 301	-141 664 532	-2 620 231
Verksamhetsbidrag	-102 161 401	-104 962 401	-106 059 513	-1 097 113
Skatteinkomster	73 671 421	77 166 000	77 254 400	88 400
Statsandelar	34 689 759	35 208 175	35 250 792	42 617
Finansiella intäkter och -utgifter				
Ränteintäkter	0	0	276	276
Övriga finansiella intäkter	100 000	100 000	340 790	240 790
Räntekostnader	-940 000	-940 000	-801 683	138 317
Övriga finansiella utgifter	-10 000	-10 000	-20 618	-10 618
	-850 000	-850 000	-481 235	368 765
Årsbidrag	5 349 779	6 561 774	5 964 443	-597 331
Avskrivningar och nedskrivningar	-5 000 000	-5 000 000	-4 823 232	176 768
Extraordinära poster	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	349 779	1 561 774	1 141 211	-420 563
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens	41 680	41 680	41 680	0
Räkenskapsperiodens överskott/underskott	391 459	1 603 454	1 182 891	-420 563

Driftens förverkligande

Bindningsnivån är definierad som verksamhetsbidraget för varje ansvarsområde skilt. Enheten har rätt att organisera sin verksamhet inom den. För ansvarsområdena förekommer följande överskridningar

Verksamhet	Ursprunglig budget	Budget	Utfall	Överskridning mot budget	Överskridning mot ursprunglig budget
Bildningsnämnden	-37637151	-38358151	-38473665	-115514	-836514
Social och hälsovårdsnämnden	-62699743	-64199743	-65805510	-1605767	-3105767

Investeringsdelens förverkligande

Investeringarnas budgeterade nettokostnad var 11,14 miljoner € mot budgeterade 13,22 miljoner €. Underskridningen beror på att det kreativa lärcentret inte förverkligade alla de kostnader som fanns budgeterade 2022. Kostnaderna kommer att förverkligas senare.

Upplåningens förverkligande

Upplåningen var i den ursprungliga och den ändrade budgeten budgeterad att öka med 7,8 milj. € netto. Utfallet var en ökning om 0,8 milj. € netto. Således förverkligades finansieringen ca 7 milj. € bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på att kassamedel har använts till investeringar och på ett bättre årsbidrag än budgeterat.

3.3. De övergripande verksamhetsmässiga målsättningarna

Revisionsnämnden bedömer att majoriteten av de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes. Revisionsnämnden konstaterar att de ekonomiska målsättningarna som helhet uppnåddes även om kostnadsökningarna bekymrar revisionsnämnden.

4. FÖRVERKLIGANDET AV MÅLSÄTTNINGARNA FÖRVALTNINGSVIS

4.1.1 Koncerttjänster (förvaltningssektorn)

Det flesta av sektorns verksamhetsmässiga målsättningar uppfylldes eller är under arbete.

Koncerttjänster hölls inom den förändrade budgeten. Nettokostnaderna var ca -1,46 miljoner € vilket är ca 180 000 € bättre än den ändrade budgeten. Tilläggsanslag beviljades för fastigheter, personaltjänster och tekniska enheten.

Teknisk förvaltning

För hela området tekniska stödtjänster har år 2022 var ekonomiskt utmanande på grund av världsläget och detta har realiserats i verksamheten. Leveranstiderna för material har varit långa och detta har förorsakat problem i underhållsarbeten och investeringsprojekt. Ökade kostnadsnivåer syns som sänkningar i servicenivån inom tekniska stödtjänster och i att reparationsskulden växer.

Målsättningarna har dock för mesta kunnat uppfyllas dvs. man har kunnat ge både externa och interna kunder en flexibel, god och sakkunnig service trots en utmanande arbetsbörda under året. Tanken var att uppdatera arbetsbeskrivningarna under året, men detta har utförts endast delvis, då det under året gjorts en organisationsförändring samt uppgjorts en ny förvaltningsstadga.

En målsättning var att säkerställa förutsättningarna för en hållbar verksamhet genom att göra en analys av egen verksamhet för att kartlägga nuläget och uppgöra en utvecklingsplan. Detta kunde inte göras på grund av att många andra projekt akut måste färdigställas.

Med tanke på utmaningarna med en växande reparationsskuld (fastigheter, gator, vattentjänster) är det mycket viktigt att fortsätta det arbete som fanns som en målsättning för år 2022 för teknisk förvaltning dvs att göra en analys av nuläget och skapa en utvecklingsplan för att nå målsättningen om en hållbar verksamhet. Detta skulle göras som en vidareutveckling från kuntamaisemarapporten.

Fastigheter

Fastigheternas ekonomiska målsättningar uppfylldes. Ett tilläggsanslag på 340 000 € beviljades under året för att täcka kostnadsökningen på material och energi.

Revisionsnämnden anser att målsättningarna huvudsakligen uppnåddes men anser att fastighetsbanken behöver aktiveras för att stadens skall kunna minska sin fastighetsmassa. Revisionsnämnden önskar att staden borde utvärdera huruvida det skulle vara ändamålsenligt att med ett aktivera grepp sälja mer fastigheter snabbare. Revisionsnämnden anser att utnyttjande av mäklarkedjor med ett nätverk på större orter och auktioner kunde vara effektiva sätt att snabbt kunna sälja fastigheter till marknadspris.

Hittills har skolcenterbygget gått bra tidtabellsmässigt och ekonomiskt trots alla utmaningar inom branschen.

Teknisk enhet

De verksamhetsmässiga målsättningarna har huvudsakligen kunnat uppfyllas dvs man har kunnat underhålla och planera allmänna områden samt kunnat förverkliga 2 nya bostadsområden dvs. Ljusudda 4 och Strandbrinkens bostadsområde.

Däremot kunde inte målsättningen om att minska eller åtminstone hålla reparationsskulden för gatunätet på 2020 års nivå förverkligas. Gatunätets reparationsskuld växte år 2022 till 6,96 M€.

Precis som för hela teknisk förvaltning är målsättningen för den tekniska enheten att digitalisera, automatisera och ta hjälp av artificiell intelligens (AI) i utvecklingen av verksamheten och servicen. Revisionsnämnden önskar att dessa målsättningar konkretiseras så att förverkligandet av dem kan inledas.

4.1.2 Koncernens målsättningar

Revisionsnämnden anser att koncernmålsättningarna, både de ekonomiska och de verksamhetsmässiga, i huvudsak har uppnåtts.

4.2. Bildningsavdelning

Bildningsavdelningen verksamhetsmässiga målsättningar har i huvudsak kunnat förverkligas.

Sektorns ekonomiska utfall överskred den förändrade budgeten med ca 100 000 €. Tilläggsanslag har beviljats bl.a. för höjda kostnader pga. Ukrainska elever skolorna samt pga. höjda kostnader för transport och hyror. Avgifterna för barndagvård sänktes också under året i hela landet vilket påverkade ekonomin negativt.

4.3. Social- och hälsovårdsavdelningen

Verksamhetsmässigt har social och hälsovården klarat sig bra trots alla utmaningar under året.

Social och hälsovården höll sig inte inom budget och överskred den ursprungliga budgeten med ca 3,1 miljoner € och den förändrade budgeten med ca 1,6 miljoner €. Kostnaderna steg jämfört med år 2021 med ca 7 %. Köp av tjänster steg med nästan 11 % jämfört med år 2021.

Social och hälsovården har lidit av personalbrist under året vilket har lett till ett osunt beroende av köptjänster.

4.4. Miljöavdelning

Den nya miljöstrategin har integrerat miljöfrågor i alla sektorer. Verksamheten baseras främst på regionala köptjänster genom avtal, eftersom flera tjänster var vakanta. Verksamheten finansieras till stor del av avgifter för inspektionstjänster.

Det finns ett ökat behov av rådgivningstjänster inom miljöområdet. Miljöavdelningen har också bidragit till utvecklingen av stadens miljöstrategi. Ett konkret exempel på ett projekt som miljöavdelningen driver är Kunta-Helmi, som syftar till att förbättra närliggande rekreationsområden. Revisionsnämnden anser att de ekonomiska och verksamhetsmässiga målsättningarna har uppfyllts för miljöavdelningen.

Byggnadsövervakning och planläggning

Revisionsnämnden anser att de i budgeten fastslagna målsättningarna huvudsakligen uppfyllts. Revisionsnämnden efterlyser dock att aktivare grepp och nytänkande gällande planering och marknadsföring av tomter eftersom det har en avgörande roll för stadens inflyttning. Staden bör enligt revisionsnämnden inte se på egen kortsiktig ekonomisk vinning vid planering och förädling av markområden i staden utan också planera privat mark där det finns efterfrågan. Ett aktivare arbete med förtätning av befintliga områden skulle också kunna bidra till ett större utbud av tomter vilket i förlängningen förhoppningsvis leder till större inflyttning.

Vid tomtplanering och försäljning anser revisionsnämnden således att staden bör se till kundernas önskemål och behov och planera enligt det. Ett stort utbud och mångfald av tomter torde öka efterfrågan på tomter. Den ekonomiska fördelen med inflyttning är mångdubbel för staden jämfört med försäljning av tomtmark.

Revisionsnämnden anser att en kundundersökning gällande byggnadsövervakningen borde göras och att resultatmål för kundundersökningen skulle användas som en målsättning för verksamheten. Resultatmålsättningarna i kundundersökningen skulle också gärna få fungera som en morot att förbättra servicenivån, t.ex. genom att publicera undersökningen.

4.5. Vattentjänstverket

Vattentjänstverket gjorde ett överskott om 500 000 €, vilket är bättre än budgeterat.

De verksamhetsmässiga målsättningarna förverkligades till väsentliga delar. Reparationskulden för vattentjänstverket bekymrar revisionsnämnden.

5. ÖVRIGT

5.1. Åtgärdande av föregående års påpekanden

Revisionsnämnden bedömer att föregående års påpekanden i stort sett åtgärdats. Revisionsnämnden förutsatte att stadens beredskapsplanen uppdateras. Beredskapsplanen har under 2022 beretts under ledning av välfärdskoordinatören. I och med organisationsreformen ansvarar tekniska chefen i fortsättningen för säkerheten och beredskapen inom staden. Beredskapsplanen godkändes 24.4.2023. Revisionsnämnden anser att det pga. organisationsförändringen är vettigt att förverkliga uppdateringen 2023.

5.2. Intern kontroll, riskhantering och koncernstyrning

Enligt revisionsnämnden har det i verksamhetsberättelsen på ett sakligt sätt redogjorts för riskhanteringen, den interna kontrollen samt koncernstyrningen.

Stadens revisionsbolag BDO gjorde år 2022 en riskkartläggning av stadens interna kontroll. De brister som konstaterades har enligt revisionsnämnden åtgärdats.

Revisionsnämnden bedömer att rutinerna för interna kontrollen och koncernstyrning i staden är på en god nivå och vill rikta ett tack till stadens tjänsteinnehavare som ständigt jobbar med förbättrande av interna kontrollen och insynen i stadens förvaltning.

5.3. Personalen

Revisionsnämnden uttrycker sin oro över den ökade sjukfrånvaron i personalen som stigit från 17,1 dagar per årsverke till 19,4 dagar. Revisionsnämnden anser att staden bör satsa på personaltrivsel och utveckling av företagshälsovården i syfte att minska sjukfrånvaron.

Revisionsnämnden anser också att staden bör utse en arbetarskyddschef i staden som inte tillhör högsta ledningen.

6. SAMMANFATTNING

Som sammanfattning av utvärderingen för år 2022 framför revisionsnämnden följande:

Som helhet konstaterar revisionsnämnden att utfallet för 2022 var mycket gott och vill tacka tjänsteinnehavarna och de förtroendevalda för ett gott arbete. Inget arbete är ändå någonsin klart och staden har fortfarande många problem som i fortsättningen bör åtgärdas och arbetas med. Revisionsnämnden vill lyfta upp följande problem som behöver noteras framöver:

- Invånarantalet har sjunkit
- Fastighetsmassan har inte minskat enligt målsättning, minskningsbehovet är ca 3000-5000 m².
- Från fastighetsbanken såldes endast 2 fastigheter Sunnanberg skola och Lyckebo
- Byggloven och tomtöverlåtelseerna minskade
- Investeringar i markområden minskade
- Personalens sjukfrånvaro ökade

Revisionsnämnden anser att samtliga ovanstående problem kan åtgärdas genom att i fortsättningen fokusera på dessa. Pargas stad har alla förutsättningar att framöver vara en ännu bättre stad för Pargasborna om det goda arbete som görs just nu fortsätter likadant i framtiden.

Revisionsnämnden föreslår att stadsfullmäktige inbegär stadsstyrelsens genmäle per 30.9 gällande iakttagelserna i följande stycken i utvärderingsberättelsen:

4.4 Byggnadsövervakning och planläggning

4.1 Fastigheter

5.3 Personalen

Pargas den 16 maj 2023

Hanna Järvinen
Ordförande

Jan Eriksson
Vice ordförande

Mona Rönnholm
Medlem

Widar Nyberg
Medlem

Andreas Andersson
Medlem

